

Nekrolog

Skončil sa život skvelého človeka: prof. Mgr. Ladislav Macháček, CSc. (1942 – 2015)

Smutná a prekvapivá správa prišla do slovenskej pedagogickej obce 30. 1. 2015 o tom, že nás navždy opustil pán profesor Ladislav Macháček, osobnosť slovenského pedagogického a vedeckého života, humanisticky a demokraticky orientovaný odborník.

Smutná správa bola pre nás preto, lebo väčšina z nás, kolegov, si utvorila asociáciu straty príjemného človeka, ktorý mal ešte množstvo pracovných i životných plánov. Prekvapivý bol jeho odchod preto, lebo to nikto z nás, kolegov, nečakal, vidiac ho spokojného, pracujúceho a optimistického. Príznačné pre neho nebolo hovoriť o problémoch a neriešiteľných otázkach, ale naopak, vždy o tom, čo by sme mali spoločne urobiť v pedagogickej obci. Jeho činnosti boli sprevádzané príjemným vystupovaním, dobrou náladou a túžbou spájať odborníkov, ktorí si majú odborne čo povedať.

Pán profesor bol známy ako odborník sociológie mládeže, písal, tvoril, riešil výskumné projekty a prednášal problematiku sociológie mládeže a mládežnícku politiku. Po ukončení Filozofickej fakulty UK v Bratislave pracoval vo Filozofickom ústave SAV v Bratislave, neskôr v Sociologickom ústave SAV v Bratislave, kde bol vedeckým pracovníkom a zároveň hlavným redaktorom časopisu **Sociológia**. Súbežne s touto činnosťou stál pri založení časopisu **Mládež a spoločnosť** pri MŠMV SR, kde vykonával funkciu výkonného redaktora. V odbore pedagogika – sociálna pedagogika mu bol udelený titul profesora na PF UMB v Banskej Bystrici s témou inauguračnej prednášky **Výchova mládeže k demokratickému občianstvu** (2003). Spolupracoval s mládežníckymi organizáciami, najmä s IUVENTOU, so Združením miest a obcí Slovenska a s dobrovoľníckymi organizáciami. Bol riaditeľom CERYS – Centra pre európske a regionálne štúdie mládeže pri FF UCM v Trnave. Publikoval viaceré monografické práce a zborníky, z ktorých uvedieme aspoň tie najdôležitejšie: **Kapitoly zo sociológie mládeže** (2002), **Participácia študentov na samospráve stredných a vysokých škôl** (2005) a **Mládež ako faktor sociálnej zmeny** (2008).

Nakoniec jeho profesionálna cesta viedla do Trnavy, najprv na FF UCM, neskôr na Fakultu sociálnych vied UCM, kde pracoval ako prodekan pre vedu a výskum a profiloval sa v problematike mládežníckej politiky. Jeho organizačné, odborné a osobnostné schopnosti ho postavili do čela **Slovenskej pedagogickej spoločnosti pri SAV** (SPgS SAV) v SR. Po vzniku spoločnosti bol vytvorený výbor a odborné sekcie, ktoré vychádzali z konštituovaných pedagogických disciplín. Jednotlivé sekcie, aj keď skromne, finančne podporoval vydaním zborníkov z konferencií. Následne po založení sekcií bol založený časopis **Pedagogika.sk**, ktorého založenie inicioval spolu s kolegami a priateľmi pánmi profesormi Štefanom Švecom a Petrom Gavorom. Súčasťou aktivít Slovenskej pedagogickej spoločnosti boli vedecké konferencie z odboru pedagogika na UCM v Trnave, kde patril k hlavným odborným a vedeckým garantom.

Moje stretnutia s pánom profesorom možno rozdeliť do niekoľkých fáz: ako študentka FiF UK v Bratislave, odbor pedagogika, som mala možnosť poznať profesora Macháčka ako vysokoškolského učiteľa v 70. rokoch. Prednášal sociológiu mládeže. Dokázal rozdávať poznanie a entuziazmus s priateľským, humanistickým vzťahom k nám, študentom. Neskôr som ho poznávala ako autora štúdií zo sociológie mládeže, aj ako redaktora časopisu **Mládež a spoločnosť**. Vyzýval nás, kolegov, vysokoškolských učiteľov i vedeckých pracovníkov k publikačnej činnosti. Moje dôkladnejšie poznanie

pána profesora Macháčka bolo od roku 2003, kedy ma s pánom profesorom Balážom podnietili ku kreovaniu tímu odborníkov sociálnej pedagogiky Slovenska vytvorením Sekcie sociálnej pedagogiky pri SPgS SAV. Členovia sekcie sa v počiatkoch veľmi intenzívne schádzali a plánovali aktivity krátkodobého i dlhodobého charakteru. Profesor sa zúčastňoval našich stretnutí, ktoré sme vždy organizovali na inej fakulte Slovenska a podporoval našu výmenu informácií o novo sa kreujúcom odbore sociálna pedagogika. Svojou priateľskou povahou, nadhľadom a kooperáciou si dokázal veľmi ľahko získať ľudí. Okrem tejto jeho prednosti som obdivovala jeho úžasnú schopnosť diplomatického vyjednávania a v diskusiách riešenia odlišných odborných predstáv. V takej situácii nás podporil pri viacročnej činnosti zostavovania **Terminologického výkladového slovníka zo sociálnej pedagogiky** (2013) ako recenzent a tiež pri jeho vydaní. Jeho rady a koncepcné inovácie boli pre redakciu TVSSP a editorku veľkou školou života. Okrem všetkých konferencií v Trnave, ktoré sme vnímali ako spoločné príjemné chvíle, sme veľmi pozitívne vnímali i spoločné stretnutie sociálnych pedagógov a politológov na konferencii **Mládež ako faktor sociálnych zmien** v Smoleniciach (2008). Tam bolo vidieť jeho úprimnú túžbu spájať odborníkov viacerých disciplín a podnecovať ich k vzájomnému poznaniu sa i k spoločnej diskusii. Vždy pri ňom a jeho aktivitách stál jeho dlhoročný kolega a priateľ profesor Peter Ondrejko.

Veľkou snahou pána profesora, ktorú sa mu už nepodarilo zrealizovať, boli plány o výmenných pracovných stretnutiach, konferenciách medzi Českou pedagogickou spoločnosťou a Slovenskou pedagogickou spoločnosťou.

Pán profesor, už teraz nám chýbaš! Chcem však veriť, že Tvoja činnosť je pre nás výzvou. Budeme nadväzovať na Tvoje aktivity a postupne spájať slovenských a českých kolegov z oboru pedagogika. V oblasti sociálnej pedagogiky Ti dávam sľub a postupne ho budem plniť.

Za kolegov sekcie sociálnej pedagogiky s úctou spomína

Zlatica Bakošová
Univerzita Komenského v Bratislave

Prof. Ladislav Macháček byl členem redakční rady Sociální pedagogika od jeho založení dne 27. 3. 2013 a v již historicky prvním čísle publikoval studii: *Typy individualizácie mládeže v podmienkach ohrozenia nezamestnanosťou*. Osobnosť prof. Macháčka obohatila sociální pedagogiku mimo jiné svým odborným pohľadom, erudovanosťou a profesionalitou.

S úctou vzpomíná redakce